

VERSLAG VAN KROPSLARASSENPROEVEN ONDER GLAS

IN DE HERFSTTEELT 1967

genomen door tuinbouwstudieclubs,
voorlichtingsassistenten e.d.

A.P. v.d. Hoeven

Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas, Naaldwijk

en

W. Koopmans

Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Wageningen

CRG

COMMISSIE VOOR DE SAMENSTELLING VAN DE RASSENLIJST VOOR GROENTEGEWASSEN-WAGENINGEN

RAPPORT 1

AUGUSTUS 1968

R
06
C
33

062:16

Stambouk nr.

2700

VERSLAG VAN KROPSLARASSENPROEVEN ONDER GLAS
IN DE HERFSTTEELT 1967

genomen door tuinbouwstudieclubs,
voorlichtingsassistenten e.d.

BIBLIOTHEEK
Proefstation voor de Groenten- en
Fruittelt onder Glas te Naaldwijk.

A.P. v.d. Hoeven

Proefstation voor de Groente- en Fruittelt onder Glas, Naaldwijk

en

W. Koopmans

Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Wageningen

CRG

2245706

1. Inleiding

Onder auspiciën van de Commissie voor de Rassenlijst voor Groentegewassen werden in het seizoen 1967-'68 proefcollecties van slarassen ter beschikking gesteld van proeftuinen, en van assistenten van de tuinbouwvoorlichtingsdienst voor het nemen van proeven o.a. in samenwerking met tuinbouwstudieclubs enz.

In dit verslag zijn de resultaten vermeld van de proeven, die zijn genomen in de herfstteelt 1967. Het doel van de proeven is enkele rassen waarvan een goede eerste indruk is verkregen onder uiteenlopende omstandigheden te beproeven om zo tot een verantwoorde schatting van de gebruikswaarde te komen.

2. De opgenomen rassen

Witresistente slarassen staan momenteel voor de herfstteelt sterk in de belangstelling daar 't wit plaatselijk een moeilijk te voorkomen kwaal is; hierom zijn in de proefcollecties opgenomen de witresistente rassen WR 272, WR 304 en WR 347. Als landelijk vergelijkingsras werden door de proefnemers toegevoegd de rassen Deciso en Deci-Minor. De proefcollecties bestonden zodoende uit de volgende rassen:

Deciso	)	
Deci-Minor	)	
WR 272	)	H.V. Rijk Zwaan, Rotterdam
WR 304	)	
WR 347	)	

Enkele plaatselijke proefnemers hebben 1 of meer rassen aan de collecties toegevoegd. Deze rassen laten we hier buiten beschouwing, omdat ze slechts op 1 of 2 plaatsen voorkwamen, waardoor het uitspreken van een oordeel over deze rassen niet goed mogelijk is.

3. De Proefplaatsen

In totaal zijn van 18 proeven volledig ingevulde oogstlijsten ontvangen. Omdat de beoordeling van de rassen op gelijkvormige manier is uitgevoerd, kunnen de proefgegevens onderling worden vergeleken en kan een samenvatting van de resultaten worden gegeven.

In tabel 1 staan de proeven vermeld met enkele gegevens, die o.a. aangeven, waar en onder welke omstandigheden de proeven zijn genomen.

Van de proeven in meervoud zijn in dit verslag de gemiddelden van de beoordelingscijfers weergegeven.

Tabel 1. Overzicht van de proefplaatsen.

Proef- nr.	Proefnemer en -plaats	Zaai- en oogstdatum	Grond- soort	Ont- smet	Kas- type	Verwarmd of koud
1	Proefbedrijf Vierpolders	26-8 16-10	zavel	licht gestoomd	hoog Venlo	koud
2	B. Baijense St. Annaland	22-8 19-10	lichte zeeklei	geen	Venlo	koud
3	C. v.d. Zon Maasland	25-8 20-10	lichte klei	Isco- broom	Venlo	verwarmd
4	G.J. Hiddink Zutphen	22-8 26-10	lichte zavel	geen	Waren- huis	koud
5	G. Baptist Neeritter	25-8 2-11	zand	geen	Venlo 3.20	koud
6	L. v. Uffelen Wateringen	28-8 12-11	klei	geen	Venlo	verwarmd
7	P. Baptist Linne	5-9 28-11	zand	geen	Venlo	vorstvrij
8	L. v. Uffelen Wateringen	4-9 29-11	zavel	geen	Venlo	verwarmd
9	G.J. Hiddink Breedebroek	30-8 30-11	zand	geen	?	hetelucht
10	J. v. Uffelen Den Hoorn	-- 5-12	zavel	geen	Venlo	verwarmd
11	H. Koot Nieuwerkerk a/d IJssel	8-9 6-12	veen	gestoomd	Venlo	verwarmd
12	C. v.d. Zon Maasland	13-9 7-12	zware zavel	Methyl- bromide	Venlo	verwarmd
13	J. de Hoog Pijnacker	13-9 8-12	klei	geen	Venlo	verwarmd
14	H. Koot Nieuwerkerk a/d IJssel	8-9 11-12	veen	gestoomd	type v. Wing- erden	verwarmd
15	K. Buitelaar Naaldwijk	9-9 12-12	humeuze klei	Chloor- picrin	Venlo	verwarmd
16	H. Jansen Amsterdam	7-9 19-12	klei	gestoomd	Bom- kas	verwarmd
17	J. Sweep Honselersdijk	16-9 2-1	zavel	C.P.A.	Venlo	verwarmd
18	A.M. Ezendam Mijdrecht	14-9 4-1	veen	gestoomd	Venlo	verwarmd

4. De Resultaten

Tabel 2. Aantasting droogrand

Proefnr.	Deciso	Deci-Minor	W R 272	W R 304	W R 347
1	0,3	0,8	1,3	0,5	1,3
5	2,0	2,0	2,0	0	2,0
6	0	0	1,0	0	0
8	0	1,0	1,5	1,0	1,5
11	1,5	0	1,0	0	1,0
14	0,5	0	0,5	0	0
15	2,0	0	1,0	1,5	1,5

Cijfers zijn gegeven van 0 t/m 5 : 0 = geen droogrand; 5 = zeer veel droogrand. In 't algemeen kwam in de proeven weinig droogrand voor en waar wel droogrand voorkwam, was de aantasting licht.

De proeven waarin geen droogrand voorkwam zijn niet in tabel 2 opgenomen.

Van de 5 opgenomen rassen waren W R 304 en Deci-Minor gemiddeld het minst aangetast. De verschillen in aantasting tussen Deciso, W R 347 en W R 272 waren gemiddeld erg klein.

Tabel 3. Percentage planten met "gewoon" rand

Proefnr.	Deciso	Deci-Minor	W R 272	W R 304	W R 347
1	7,5	3,0	17,0	6,0	11,0
2	0	1,0	3,0	1,0	15,0
3	0	2,0	5,0	4,0	2,0
6	0	10,0	5,0	0	2,0
8	1,0	3,5	2,5	1,5	2,0
10	0	12,0	17,0	12,0	18,0
11	0	6,0	1,0	4,0	0
14	0	4,0	1,0	2,0	0
15	10,0	15,0	0	15,0	15,0

In de proeven die niet in deze tabel zijn opgenomen, kwam geen gewoon rand voor.

In het ras Deciso trad slechts in twee proeven (1 en 15) flink rand op. Bij de vier andere rassen kwam op meer plaatsen rand voor. Deciso werd gemiddeld het minst aangetast. W R 347 had het hoogste percentage rand. De verschillen in aantasting tussen de rassen liepen tussen de diverse proeven sterk uiteen.

Tabel 4. Aanslag (smeul of zwartrot)

Proef nr.	Deciso	Deci-Minor	W R 272	W R 304	W R 347
1	1	1	1	1	1
2	1	1	2	1,5	3
3	2	3	3	4	1
4	1	1	4	2	3
5	2	4	3	1	3
6	2	4	3	3	4
7	1	1	1	1	1
8	1,5	1	3	2,5	3,5
9	1	1	4	2	4
10	0	1,5	2	1	2
11	1	2	2	2	1
12	1	0	1	2	0
13	1,5	1	2	1,5	2,5
14	3	4	3	4	2,5
15	1,5	2,5	3	3,5	3
16	-	-	-	-	-
17	2	2,5	3,5	3	4
18	3	3	4	2	3

Voor het vastleggen van de hoeveelheid aanslag is gebruik gemaakt van de cijfers 0 t/m 5: 0 = geen aanslag; 5 = zeer veel aanslag.

In geen der proeven had Deciso méér aanslag dan de andere rassen.

In drie proeven (5, 6 en 14) was Deci-Minor het meest aangetast, in drie andere proeven (4, 9 en 18) was dit W R 272, in vier proeven (3, 12, 14 en 15) W R 347 en in zes proeven (2, 6, 8, 9, 13 en 17) W R 347.

Gemiddeld had Deciso de minste aanslag.

Tabel 5. Gemiddeld kropgewicht in kg. per 100 stuks

Proef nr.	Deciso	Deci-Minor	W R 272	W R 304	W R 347
1	15,4	16,0	15,8	15,1	16,0
2	17,3	20,6	20,0	16,9	16,7
3	14,8	16,6	15,5	12,6	16,2
4	21,0	18,0	25,0	17,0	25,0
5	13,6	14,4	15,1	13,4	14,9
6	20,8	19,5	20,5	17,5	19,9
7	18,2	20,2	21,2	21,8	22,8
8	20,2	19,3	19,7	16,5	19,8
9	17,0	15,4	14,7	14,4	16,3
10	12,8	13,7	16,1	14,1	14,9
11	17,2	16,8	16,6	16,2	19,2
12	17,1	16,6	19,1	16,5	19,2
13	16,2	15,0	16,6	14,6	16,6
14	21,4	21,0	23,2	19,4	22,9
15	18,2	16,7	19,9	16,9	18,2
16	18,3	17,1	20,0	16,0	18,3
17	19,0	18,9	19,7	18,3	20,0
18	18,2	17,9	16,4	19,3	17,0
Gem.	17,6	17,4	18,6	16,5	18,6

Gemiddeld gaven de rassen W R 272 en W R 347 het hoogste gemiddeld kropgewicht en W R 304 het laagste. De gewichtsverschillen waren als we de totaal-gemiddelden van alle proeven bekijken niet groot. In vele proeven afzonderlijk waren de verschillen echter wel groot. Men zal dus t.a.v. de gewichtsverschillen voorzichtig moeten zijn met het trekken van conclusies vooral als de proeven in enkelvoud of tweevoud zijn genomen.

Tabel 6. De Gebruikswaarde

Proef nr.	Deciso	Deci-Minor	W R 272	W R 304	W R 347
1	4	4	3	4	3
2	4	5	3,5	4	2
3	4	4	2	2	4
4	4	3	2	2	3
5	2	4	1	2	2
6	5	4	0	2	1
7	4	5	3	3	3
8	4	3,5	0	0,5	1
9	4	3	2	2	2
10	4	3	2	2,5	2
11	4	3	2	2	3
12	4	4	2	2	4
13	5	4	-	-	-
14	4	2	2	2	3
15	4	3,5	3	3	3,5
16	5	4	4	3	4
17	4	4	3	3	2,5
18	4	3,5	3	4	3,5
totaal	<u>73</u>	<u>66,5</u>	<u>37,5</u>	<u>43</u>	<u>46,5</u>

Uiteindelijk gaat het bij alle gebruikswaardeproeven om het schatten van de waarde van de rassen voor de teler, de handel enz.

Deze waarde wordt niet alleen bepaald door het gewicht bij de oogst, maar evenzeer door eigenschappen als kwaliteit en oogstzekerheid.

Daarom hebben de plaatselijke proefnemers hun oordeel over de rassen als geheel, in hun proef, weergegeven met behulp van de cijfers 1 t/m 5: 1 = zeer slecht; 5 = zeer goed.

In de meeste proeven werd de gebruikswaarde van Deciso zeer goed beoordeeld. Slechts in drie proeven (2, 5 en 7) werd Deci-Minor hoger gewaardeerd. De gebruikswaarde van de drie witresistente rassen lag in de meeste proeven lager dan die van Deciso en Deci-Minor.

5. Bespreking van de Rassen

Deciso

Deciso is in deze proeven als landelijk vergelijkingsras opgenomen, opdat de andere rassen hiermee konden worden vergeleken. De kropvorm aan de bovenzijde was in het algemeen goed. In de proeven 1 en 8 vond men de kroppen "te open" en in proef 7 vrij los. De kropvorm aan de onderzijde was goed evenals de bladkleur. De stevigheid van het blad en/of de krop vond men in de proeven 5, 7 en 8 onvoldoende.

Deciso blijkt matig gevoelig voor droogrand en weinig gevoelig voor gewoon rand. Door smeul of zwartrot werd Deciso minder aangetast dan de overige rassen. De gebruikswaarde van Deciso werd in deze teelt hoog gewaardeerd.

Deci-Minor

De krop van dit ras was in het algemeen gelijk of iets kleiner dan die van Deciso. Alleen in de proeven 5 en 6 waren de kroppen groter. De kropvorm (boven- én onderzijde) was goed tot zeer goed. Op de bedrijven 12, 14 en 15 vond men de kroppen te veel gesloten. De bladkleur komt overeen met Deciso. De stevigheid van blad en/of krop was gemiddeld iets minder. Droogrand kwam in mindere mate voor, maar gewoon rand en aanslag in ergere mate.

De gebruikswaarde is gemiddeld lager geschat dan van Deciso.

W R 272

Van dit ras waren de bladeren donkergroen van kleur. De stevigheid van blad en/of krop was in de meeste proeven onvoldoende; de groei en de kropomvang waren royaal. De kropvorm aan de bovenzijde was matig tot goed; de onderzijde was vaak te graterig.

Droogrand, gewoon rand en aanslag kwam meer voor dan bij Deciso.

De gebruikswaarde is in deze teelt gemiddeld veel lager gewaardeerd dan van Deciso.

W R 304

De bladkleur is lichtgroen en de kroppen waren veelal te zacht. In enkele proeven vond men de kroppen te plat. De geslotenheid aan de onderzijde was goed, evenals de kropvorm aan de bovenzijde.

Er kwam meer gewoon rand en aanslag in voor dan in Deciso. Ook van dit ras werd de gebruikswaarde gemiddeld laag gewaardeerd.

W R 347

Dit ras vertoont veel overeenkomst met W R 272. De gebruikswaarde is iets hoger gewaardeerd, maar ligt gemiddeld veel lager dan die van Deciso en Deci-Minor.

Op de bedrijven, waar de proeven 4 en 7 zijn genomen, kwam "wit" voor. De resistente rassen werden niet aangetast, de andere wel. Ondanks de witaantasting werden ook hier de rassen Deciso en Deci-Minor het best gewaardeerd. Vanzelfsprekend zal bij een ernstige witaantasting de oogstzekerheid van de resistente rassen groter zijn.

Conclusies

Door het grote aantal proeven, is het mogelijk conclusies te trekken. Het ras Deciso heeft gemiddeld het best voldaan; Deci-Minor kwam op de tweede plaats, in enkele proeven gaf men de voorkeur aan Deci-Minor. De in deze proeven opgenomen witresistente rassen werden gemiddeld laag gewaardeerd en kunnen o.i. niet worden aanbevolen. We hebben de indruk dat binnenkort andere witresistente rassen op de markt zullen komen met betere eigenschappen.

augustus 1968

A.P. v.d. Hoeven
W. Koopmans